

Izdajajo Slovenski frančiškani. — Published by Franciscan Fathers.
Po odloku kardinala JOHN FARLEY-ja je "Ave Maria" cerkven list in družba Sv. Rafaela cerkveno pripoznana in priporočena.

ROJAKI!

Še ena številka in — hvala Bogu — zopet je končan letnik in sicer že četrti našega lista "Ave Maria."

Če pogledamo nazaj v našo preteklost, v kratko dobo štirih let, katere imamo za seboj, ako prelistujemo vse dosedanje številke lista, prebiramo njihovo vsebino, prebiramo korespondenco z našimi naročniki, moramo z veseljem priznati, da je bilo naše delo obilo blagoslovljeno od Boga in da smo dosegli veliko več, kakor smo pa pričakovali ob začetku.

Ko smo pred 4 leti izdali prvo številko, v borni obliki, z uborno vsebino, ko smo potem v strahu čakali, kaj in kako nas bo sprejela slovenska ameriška javnost, ko so potem začele leteti bombe psovka na nas, ko se je začel potem zahrbtni boj zoper naš list, povemo po pravici, da smo se zelo bali. Nič nas ni sram priznati, ako povemo, da nam je začel vpadati pogum, da smo mislili že list pokopati.

Toda na drugi strani smo videli velikansko potrebo nabožnega lista, ki bi ne bil pobarvan, ki bi ne segal v nobeno politiko, ki bi prinašal našim rojakom samo čisto resnico, samo resne opomine, da ostanejo zvesti veri svojih očetov, zvesti svojemu Bogu, od katerega zavisi vsa zemška sreča in vse blagostanje, naj nikar ne poslušajo krivih prerokov, ki prihajajo dan na dan k njim v raznih ovčjih oblekah in se usiljujejo narodu kakor nekaki odrešeniki, v resnici so pa le zgrabljivi volkovi, ki hočejo narodu pomagati s tem, da ga pehajo v posirovelost, v pijančevanje, v brezverstvo, v divjo revolucijo in v druge enake nečednosti, ki so temelj in začetek vse nesreče in propada vsakega naroda tako dandanes, kakor so bile že od kar živi človeštvo na zemlji. Zato smo v svoji ljubezni do milega naroda rekli odločno: Nič! Kar naprej! In sicer kar neustrašeno naprej! Ako je dobra stvar, toraj mora zmagati, če tudi Herodi divjajo zoper njo! Ne glejmo ne na levo, ne na desno! Zabavljice spravimo v lastni žep kot plačilo sveta za dobro delo, za pomoč pa zaupajmo na Boga in na Marijo! In — hvala Bogu — danes moremo reči: "Na Te, o Gospod, sem zaupal in nisem bil osramoten!"

Čas, ko treba naročnino obnoviti, ko treba za nove naročnike delovati, je tukaj. Zadnji in prvi meseci vsakega leta so kakor nalašč za to, da se more kaj več storiti za liste! Prosimo toraj prav lepo vse naše prijatelje in naročnike, da se potrudijo te mesece, da nam pomagajo razširjati naš lep list "Ave

Maria." Posebno se obračamo na Vas, častiti slovenski duhovniki, in Vas ponižno prosimo, da nas blagovolite priporočiti svojim župljanom! Ako se naš list razširi po Vaših župnijah, to bo samo v korist župljanom in Vam bo delo lajšal. Ako prelistujete vse dosedanje letnike, videli boste, da mi pred vsem delujemo na to, da se naš narod v Ameriki oklene svojih duhovnikov s tisto ljubeznijo in udanostjo, kakoršno je priporočal Jezus sam v priliki o dobrem pastirju, da mi z veseljem priobčujemo vsak napredek po vseh župnijah, da mi ne poznamo nobenih osebnosti, da nam je vse eno, kako nas kdo osebno, v privatnem življenju sodi, da so nam zmeraj in povsodi merodajni samo principi, načela in sicer strogo verska načela in strogo verski katoliški duh.

Prosimo vse naše zastopnike in zaupnike, da se te mesece s podvojeno gorečnostjo lotijo agitacije za naš list.

Da bomo pa pokazali svojo dobro voljo do svojih naročnikov odločili smo se v zadnjem trenutku, da bomo za prihodnje leto izdali poseben mal

Koledarček pod imenom . . .

KOLEDAR "AVE MARIA."

Za letos bo sicer izšel še v jako borni obliki in z borno vsebino. Vendar bo pa to samo prva številka njegova, ker ga bomo skušali izdajati v prihodnje vsako leto. Vsem naročnikom, ki bojo obnovili svojo naročnino, poslali ga bomo brezplačno kot naš novoletni dar. Koledarček bo jako zanimiv, ker bo prinesel stvari, katerih silno pogrešamo mej nami, in katerih ne prinaša noben drugi slovenski koledar ne v Ameriki, ne v domovini. Vsem našim sotrudnikom naznanjamo to veselo vest, da povedo novim naročnikom o tem našem daru.

Z MARIJO ZA BOGA IN ZA NAROD!

Kaj je lučka govorila.

(M. ELIZABETA.)

Pred Marijo je klečala,
bledih lic, pogled solzan;
njena usta so molčala,
v duši bol in tisoč ran.

Pa je lučka govorila,
dvigala se je pred tron;
bilo je kot bi izlila
predenj prošenj milijon.

Je Marija jo umela?
Milo zrla je nizdol,
v težkem srcu up je vnela,
ohladila žgočo bol.

Skrb jo k sinčku je vodila—
sreča blažen jo smehlaj...
Kaj je lučka govorila, —
srečna mati, veš li zdaj?

Evharistični kongres.

Dovršen je!

Veliko delo je bil.... Kar more zaenkrat svet skupaj spraviti in storiti, to je storil in spravil skupaj, da počasti svojega Boga.

Milijonsko mesto s svojimi veličanskimi stavbami in prostori, pa-

pežev zastopnik, cesar z vsem svojim dvorom in nepopisnim sijajem, 9 kardinalov, 150 škofov, 10.000 duhovnikov, sto in sto tisoče ljudstva, več kot 200 posebnih vlakov; okrašene ceste in še bolj okrašene cerkve, mlaji in slavoloki, zastave in

in bandera, petje in godba, slavnostni govori in vsestranska posvetovanja, molitve in pobožnosti, nebroj spovedi, sv. obhajil in svetih maš— vse to je pritegnilo skupaj in se uporabilo, da se proslavi v koščku kruha skriti veliki Bog....

Tako je prav. Tako se vredno časti Bog na zemlji! Quantum potes, tantum aude — kol'ker moreš, tol'ko hvali! To se je tukaj v resnici zgodilo.

Ko bi pa hoteli zdaj naštevati in opisavati vse podrobnosti, pa ne vemo, kje bi pričeli in kje končali in kdaj da pridemo do konca. — Poročali so o kongresu vsi katoliški časniki in mnogo ste že brali o tem. "Ave Maria" kot nabožen list, ki mu ni namen radovednosti streči, ampak pobožnost gojiti, ne bi storil svoje dolžnosti, ako bi ne porčal o vsem kar se je vršilo na Dunaju. Poročilo je vzeto iz "Bogoljuba."

*

Uvod kongresu je bil **sprejem papeževega legata** (odposlanca) kardinal Viljema van Rossuma v torek 10. septembra popoldne. Prišel je kardinal v spremstvu peterih odličnih gospodov iz Rima. Prvi pozdrav mu je sporočilo odposlanstvo kongresa na meji avstrijske države, v Pontebi. Drugi pozdrav ga je čakal na meji dunajske škofije, v župniji Rekawinkel. Od prihodu na Dunaj je bilo mesto v zastavah, od kolo dvora do cerkve sv. Štefana pa je stala nepregledna množica ljudstva v špalirju in ga navdušeno pozdravljala. Sprejeli so ga veličastnejše kakor kakega vladarja. Pred "opero" je bil postavljen krasen sprejemni šotor, kjer sta ga pozdravila dunajski nadškof, kardinal Nagl, in dunajski župan Neumajer. Nato je šel sprevod v stolnico sv. Štefana: spredaj duhovščina in škofje, pod nebesom kardinal-legat, ob desni mu dunajski kardinal, ob levi papežev nuncij (stalni papežev zastopnik na Dunaju). — Kardinal-legat je s svojim spremstvom stanoval na

cesarskem dvoru, šel se cesarju predstaviti in cesar mu je obisk vrnil.

Glavna zborovanja so bila v rotundi, velikanskem okroglem poslopju v Pratru, zunaj mesa, ker bi bila vsaka cerkev daleko premajhna za toliko množico. Tudi v rotundi niso bili vsi udeleženci, ker so bili porazdeljeni in razkropljeni po mestu in bi tudi noter ne bili mogli iti vsi. Vendar jih je bilo notri naenkrat do 30.000. Spredaj v sredi nadvojvodi in nadvojvodinje, koj za njimi škofje. — Postor je tako velik, da nobenega govornika do zadnjih koncev niso mogli popolnoma razumeti.

Prvo zborovanje v rotundi je bilo v sredo popoldne ob štirih. Prvi je govoril škof Heylen iz Namurja v Belgiji, ki je predsednik stalnega odbora za evharistične shode. Potem se je prebralo papeževo pismo najprvo v latinskem jeziku, potem v nemški prestavi. Nato je nastopil kardinal-legat van Rossum. Govoril je prisrčno, navdušeno in praktično. Za njim so prišli na vrsto pozdravi. Prvi je pozdravil kongres dunajski kardinal Nagl, drugi: naučni minister Hussarek, tretji: deželni maršal nižjeavstrijski, princ Lichtenstein, četrti: dunajski župan Neumayr. Vsi pozdravi, tudi oni, ki so jih govorili svetni gospodje, so bili ne samo "zavoljo lepšega," kakor je večkrat pri takih priložnostih navada, ampak iskreni, prisrčni, odločno katoliški. Minister Hussarek je govoril kot prepričan, odločen katoličan. — Na pozdrave je v imenu udeležencev tujih narodov odgovoril belgijski poslanec Helleputte v francoskem jeziku. — Končno sta bila dva slavnostna govora. Prvi je govoril dunajski vseučiliški profesor duhovnik dr. Svoboda: "Oporoka Jezusa Kristusa"; drugi pa kranjski deželni glavar dr. Šusteršič: "Dedščina Jezusa Kristusa in nje obramba." Bila je v resnici čast za nas Slovence, da je

na tem tako sijajnem zborovanju, ki mu ni dobiti para, govoril ravno eden naših mož, voditelj katoliških Slovencev, ki je svojo nalogo tudi zelo častno izvršil.

V rotundi so bila štiri zborovanja. Prvo, kakor že povedano, v sredo popoldne ob štirih; drugo in tretje v četrtek in petek popoldne ob petih; četrto v soboto od enajstih do ene opoldne. Vsakokrat so nastopali razni sloveči govorniki. Zadnji govor v soboto je zopet imel kardinal-legat, govoril je iskreno in navdušeno kakor malokdo ter nazadnje podelil papežev blagoslov. Med množico je vladalo silno navdušenje.

V cerkvi sv. Štefana je bila vsak dan ob 8. uri pontifikalna sv. maša z vso slovesnostjo. In sicer je maševal v četrtek kardinal Bourne iz Londona, v petek kardinal Amette iz Pariza, v soboto kardinal-legat van Rossum, v nedeljo starosta vseh navzočih škofov, 75 letni nadškof Menini iz Plovdiva na Bolgarskem, ki je bil pred tremi leti tudi na našem jugoslovanskem evharističnem kongresu v Dubrovniku.

Zvečer ob 8. pa so bile ravno tam svečane pridige in blagoslov. Pridigovali so: škof linški, knezoškof lavantinski in škof brnski.

V cerkvi "na dvoru" pa so imeli vsak dan ob isti uri zjutraj škofje vzhodnih obredov slovesne sv. maše.

Razen tega so bila postranska zborovanja ali odseki za posamezne stanove ali posamezne panoge verskega življenja. Teh postranskih zborovanj je bilo toliko, da je težko vse naštet. Katehetje so imeli svoje večdnevno zborovanje (katehitični kongres), ravnotako še posebej drugi vzgojevalci (pedagogični kongres); dalje so imeli v avguštinski cerkvi štiri govore duhovniki zase, drugi dan ravnotam lajiki, v cerkvi "pri šotih" so bili posebni govori o skrbi za mladino v zvezi s presv. Evharistijo: o pogostnem sv.

obhajilu itd.; drugod zopet gospé zase, dijaki srednjih šol zase, visokih šol zopet zase, bogoslovci itd. Posebno zborovanje je bilo še za misijone, za izselništvo in tudi za abstinenco — vse v zvezi s presv. Evharistijo.

Vse to se je obravnavalo večinoma v nemškem jeziku.

Druge narodnosti so pa zopet imele vsaka svoje zbirališče ter svoje govore in božjo službo. In sicer sledeče narodnosti: Slovenci, Hrvatje, Čehi, Slovaki, Poljaki, Rusini, Madžari, Italijani, Francozje, Španci, Angleži. Vsaka narodnost je imela svojo cerkev; mi Slovenci frančiškansko. —

Cerkve so bile silno okrašene, tako kakor pri nas ni nikdar navada. Mi se moramo od Dunajčanov učiti bolj krasiti naše cerkve! Pomislite samo, kako daleč — najmanj dve uri pešpota — je na Dunaju mogoče dobiti kaj zelenja, kako daleč je bilo treba torej hoditi ponj in koliko voz je bilo treba, da so ga v mesto speljali! In vendar je bilo samo v frančiškanski cerkvi več sto metrov vencev, ki so prepletali cerkev od vrha do tal na vse strani. Venci so bili bogato okrašeni s cveticami, ki so jih morali izdelati samo za to cerkev na tisoče in tisoče. Pa tudi po drugih cerkvah je bilo podobno okrašeno. Tudi zunaj so bile cerkve in nekatere hiše obilno opletene in okrašene z venci. — Tudi nekaki mlaji so stali po cestah in trgih, po barvani in pozlačeni drogovi, na katerih so visele zastave. Treba je bilo mestni kameniti ali asfaltni tlak razdreti, da so jih mogli postaviti. V tem oziru so Dunajčani pokazali res veliko požrtvovalnost.

Cesar in cesarska rodbina se je — to ji moramo radostno priznati — ob kongresu zares izvrstno obnesla. Tako cesarsko hišo mora pa katoličan res čislati in ljubiti! Cesar je bil kongresu protektor (zaščitnik) ne samo po imenu, ampak po resnici; dal mu je zaščito in ob-

rambo pred sovražniki imena Kristusovega ter velik ugled in sijaj na zunaj. Sprejel je papeževega zastopnika kot svojega tovariša-vladarja. Pri slovesnih zborovanjih v rotundi se je dal zastopati po kakem nadvojvodu. Z vso cesarsko hišo je bil med kongresom pri sv. obhajilu. Na vsak način in pri vsakaršnem vremenu je hotel biti pri procesiji. — In nadvojvodi ter nadvojvodinje, za cesarjem najvišja gospoda, ki se sicer da med ljudstvom bolj redko videti, so bili pri vseh slovesnih zborovanjih v tolikem številu navzoči, in so stali skoro notri v gneči; vsem na čelu prestolonaslednik Franc Ferdinand, ki je sploh znan kot v resnici vnet katoličan. Zato jih je verno ljudstvo tudi res navdušeno in hvaležno pozdavljal.

Višek kongresa je bila **procesija**. Prej je bilo rečeno, da samo, če bo močno deževalo, ne bo šla. Med kongresom pa je navdušenje prikipelo tako visoko, da se je sklenilo: naj velja, kar hoče — procesija bo ob vsakaršnem vremenu! Zastonj smo pričakovali belih zastav na zvoniku sv. Štefana, ki bi bile imele odpovedati procesijo. Tu je pa res veljajo, kar pravi psalm 47.: "Velike vode niso mogle pogasiti ljubezni." Menda je bil cesar tisti, ki je pritiskal: Procesija naj bo kljub vsemu deževju! —

Ne poznamo skrivnih potov in namenov božjih, samo ugibati moremo. Najbrž pa se ne motimo, če sklepamo: Bog je hotel dejati svoje častivce na poskušnjo, ali je njih gorečnost in požrtvovalnost prava, čista in močna. In reči se mora: poskušnja se je obnesla izvrstno. Kljub močnemu deževju je bilo gledavcev na obeh straneh ob vsej prodgi procesije na stotisoče, ki so cele ure v dežju čakali in vztrajali. Še veliko večje občudovanje pa zaslužijo oni, ki so v procesiji šli. Koliko je bilo tu dragocene obleke, cerkvene in svetne, koliko dragocenih zastav — in vsi oziri na to dragoce-

nost so padli! Mnogi so sicer imeli dežnike, toda večina tistih, ki so bili najlepše oblečeni, so bili brez dežnikov. Občudovanja vredni so bili n. pr. kat. visokošolci v svoji bogato okrašeni uniformi in s svojimi številnimi zastavami — kako je lilonanje in kako so se držali! Ravnotako mnoge druge skupine, med njimi naši Orli.

Središče procesije je bilo kajpada **Najsvetejše**, ki so je peljali v dragocenem steklenem cesarskem vozu, katerega je vleklo osem krasnih vrancev. Monštranca, v kateri se je najsvetejše hranilo, je stala 150.000 K. Pred njo sta klečala v kočiji kardinal-legat in dunajski kardinal, ki sta ob koncu z njo tudi blagoslov delila.

Največji sijaj je dala procesiji navzočnost "**cesarskega dvora**." Take krasote pa tudi na Dunaju nismo pričakovali! Ti konji in jezdec, ti vozovi in strežaji, to zlato in ta blesk — ne, kaj takega pa še nismo gledali, niti v duhu si nismo mogli predstavljati. "Oh, kako bo šele v nebesih lepo — je rekla ena naših ženic — ko je že na zemlji taka lepota!" Druga pa je menda dostavila: "Zdaj pa rada umrjen, ko sem to videla." (Seveda če bi smrt zares prišla, bi si pa že malo premislila in rekla, da je vendar še malo — prezgodaj.)

Dva kilometer je bil dolg cesarski sprevod. V prvem vozu za Najsvetejšim sta se vozila cesar in prestolonaslednik; vpreženih je bilo osem belcev. V naslednjih vozovih so bili nadvojvodi; vpreženih so imeli po šest konj.

Zaradi dežja je izostala samo sveta maša na prostem, da bi se premočeni ljudje, stoječi dalj časa zunaj, ne prehladili, dasi je takrat dež že skoro pojenjal. Sveta maša je bila potem v dvorni kapeli, kamor je bilo že prej sklenjeno po končani procesiji shraniti presveto Rešnje Telo.

Vse je bilo veselo, da se je pro-

cesija kljub toliki zapreki vendar vršila. In lahko rečemo: kakor je bila procesija triumf (zmagoslavje) evharističnega Kralja, tako je bila tudi triumf krščanske gorečnosti, neustrašnosti in požrtvovalnosti...

*

To vam je površna slika velikega evharističnega kongresa.

Na svetu ni "rože" brez trnja in ne veselja brez kapljice pelina. Tudi evharistični kongres je zahteval od svojih udeležencev nekaj žrtev, nekaj težav: slabo vreme, dolga pota in morda še to in ono. Toda v vsem tem vidimo nekako prst božji. "Spomin svojega trpljenja nam je zapustil Gospod v čudežnem zakramentu" tako molimo pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom. Če hočemo primerno slaviti to veliko skrivnost, moramo biti tudi sami malo deležni tega, česar spomni je ta veliki zakrament. Kdor misli, da obstoji pobožnost samo v nekih sladkih občutkih, ta ne pozna prave pobožnosti; in kdor meni, da vodi Jezus svoje zveste samo po pisanih livadah, ne pozna duha Kristusovega. Marveč tistim, ki jih ljubi, rad da malo okusiti tega, kar je

okušal on sam. Bog hoče svoje zveste nekoliko pri tleh držati, da se ne prevzamejo. "Če pravite, da ste moji prijatelji, pokažite, če znanje zame kaj prenesti," tako se zdaj jih dal na poskušnjo, katero so, moramo reči, jastno prestali. — Morda so bili pa vmes še drugi vzroki. Ko bi bilo lepo, bi bila pritisnila v mesto bližnja okolica dunajska in nastala bi bila silna gneča. Zdaj jih pa ni bilo toliko, ker procesije niso pričakovali; in kaka imena vredna nezgoda se ni pripetila kljub toliki množici.

Veličastni kongres je končan. Brez dvoma je rodil lepe sadove za Avstrijo. Katoliška misel se je ojačila, in versko življenje se je močno vzbudilo in poživilo in se še bo.

Da bo tudi pri nas kongres rodil trajne sadove, to bodi zdaj naš vseh skrb!

*

Temu poročihu o evharističnem kongresu sploh naj bo dodano še posebno poročilo o naših slovenskih prireditvah, z ekaterimi izpremembami in podatki:

Slovenski del evharističnega kongresa.

Vseh Slovencev na Dunaju je bilo okoli 4000. In sicer: s Kranjskega 1500, Štajerskega 1200, Goriškega 460, Koroškega nad 400, Tržaškega okoli 200; to je skupaj 3760. Precej jih je pa bilo, ki se niso oglašili pri nobenem škofijskem odboru, ampak šli kar na svojo roko in torej niso obseženi v zgoranjih številkah. Ko bi pa hoteli k tem šteti še dunajske Slovence, bi jih bilo še več.

Shajališče Slovencev je bila, kakor je bilo naprej naznanjeno, frančiškanska cerkev sredi mesta, blizu sv. Štefana. Cerkev je že sama po

sebi jako lepa; ob tej priliki je bila pa še sijajno okrašena. Samo eno pomanjkljivost je imela, namreč: bila je — premajhna. To smo mi že od prvega početka, ko so nam jo odkazali, trdili, ter zahtevali drugo cerkev; pa je nismo dobili. Tolažili smo s tem, da gotovo ne bodo vsi naši ljudje v našo cerkev silili, marveč se po mestu razkropili. Toda motili smo se. Naši ljudje so razodevali ves čas kongresa občudovano vredno gorečnost, požrtvovalnost in tudi potrpežljivost, katere je bilo potreba precej. Cerkev naša

je bila vsako jutro in večer ob 6. do zadnjega kotička napolnjena in še niso mogli vsi noter.

Naša služba božja je bila prav lepa.

Vsako jutro je imel eden izmed presvetlih škofov pridigo in pontifikalno sv. mašo; vsak večer ob 6. pa en duhovnik pridigo, nato pa so bile pete litanije Jezusovega srca.

V četrtek zjutraj je pridigoval tržaški škof dr. Andrej Karlin; Presv. Evharistija in družina.

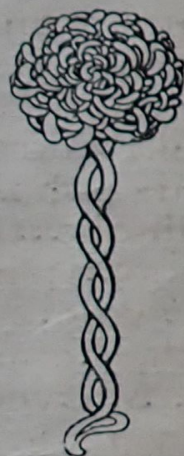
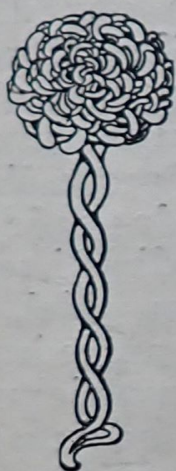
Zvečer kanonik dr. Jož. Gruden:

Zvečer profesor dr. Anton Medved: Izobraženstvo in presv. Evharistija. Litanije prelat dr. M. Ehrlich iz Celovca.

V nedeljo zjutraj goriški kneznadškof dr. Francišek Sedej: Vnanje ravnanje in spoštovanje do Najsvetejšega.

Zelo slovesno je bilo zjutraj pri pontifikalnih mašah; lepo, prisrčno in domače pa zvečeri pri litanijah. Odpevala je vsa cerkev mogočno, pa ne kričeče, ampak lepo nežno.

Zadnje (sklepno) cerkveno opra-

Mrači se, Gospod pri nas ostani!

Socijalni pomen presv. Evharistije. Litanije je imel ob asistenci dr. Srebrnič iz Gorice.

V petek zjutraj ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič: Presveta Evharistija in mladina.

Zvečer Jan. Kalan: Kaj vidi Jezus iz tabernakeljna po naši domovini. Litanije kanonik Jož. Majcen iz Maribora.

V soboto zjutraj lavantinski knezoškof dr. Mihael Napotnik: Kako povzdigniti med Slovenci češčenje presv. Rešnjega Telesa.

vilo smo imeli ne v frančišknaski, ampak v cerkvi sv. Elizabete blizu kolodvora, kamor smo odkorakali naravnost iz cerkve. Zahvalno opravilo je imel stolni dekan M. Kolar iz Ljubljane. Korošci so imeli svoj poseben sklep v cerkvi sv. Janeza v Favoritih, ker je njih vlak odšel pozneje. Pridigal je kaplan Jan. Hornböck iz Pliberka.

Poleg cerkvenih shodov smo imeli izven cerkve dva sestanka. Prvi je bil v petek dopoldne v dvorani Rokodelskega doma na Gumpendorferci v VI. okraju. Dolgo smo

iskali kake dvorane, kjer bi se mogli izven cerkve sniti in kaj pogovoriti; šele po dolgem iskanju se nam je posrečilo dobiti to veliko in lepo dvorano. In kako srečna je bila ta pridobitev, smo videli ob našem zborovanju, ki se je izvršilo na izredno zadovoljnost vseh navzočih. Shod je vodil voditelj koroških Slovencev, dr. Brejc, o čemer poročamo posebe.

Po končanem zborovanju je bilo v isti dvorani predavanje s skioptičnimi evharističnimi slikami. Slike je razlagal č. g. Tul. Slik je 80 in so v resnici krasne, da tako lepih pri nas še nismo gledali.

Tri ure smo bili skupaj. Po končanem zborovanju je bil le en glas hvale.

V soboto večer je bila napravila "Straža" pozdravni večer na čast rojakom udeležencem kongresa, v neki dvorani v V. okraju. Nastopilo je veliko govornikov, med drugimi tudi deželni glavar dr. Šusteršič.

O procesiji omenimo samo toliko, da smo Slovenci šli, — razdeljeni po deželah — kakor je bilo naznanjeno, skupaj. Posebej zaslužijo omenjeni biti: koroški Slovenci, ki so v zelo častnem številu — nad 400 — prihiteli na kongres in tvorili v sprevedu svojo skupino; pred njimi na čelu tablica z napisom v narodnih barvah "Koroški Slovenci." Nemci so tukaj lahko videli, da je na Koroškem še dokaj Slovencev in da so ti najboljši del Koroške, zakaj koroških Nemcev ni bilo na kongresu skoraj nič več kakor Slovencev.

Lepo so se postavili Orli. Bilo jih je — dasi po 16 v eni vrsti — videti lepo število, ki je obračalo nase veliko pozornost.

Kar pa moramo slovenskemu svetu posebno z veseljem naznaniti, je pa to, kako so se postavila naša dekleta v narodnih nošah. Imeli smo odločen prostor v špalirju na Ringu pred Stadtparkom, kamor smo prišli — pri teh tisočih ljudstva in pri tem vremenu — s precejšnjimi težavami. Ko pa smo dospeli na

dekleta v pečah in avbah druga poleg druge na svoj prostor, so se postavila naša v prvi vrsti, — bilo jih je blizu 100. V špalirju stoječ so peletitanije Jezusovega Srca in druge pesmi. Ena je držala tablico na drogu z napisom "Slovenke" (Kra-njsko in Koroško), ker za druge je bil odločen prostor drugod. Takoj poleg njih so stala dekleta tržaške Marijine družbe v narodnih nošah tržaške okolice; tudi z napisom "Trst."

Mislím, da je bil edini poseben prizor v celem špalirju pogled na naša dekleta. Bilo jih je v resnici lepo videti. Vzbudile so izredno pozornost. Kakor hitro je prišel kak del procesije do našega špalirja, so se kakor na komando obrnile vse glave na to stran. Gledali so jih veselih obrazov in nekateri tudi pozdravljali; gospodje v uniformah so jim salutirali. Mimo nas je šla vsa duhovščina in poslušala naše lepo petje, vsi škofje in kardinali ter ves dvor. Na svoje oči sem videl, kako sta cesar in prestolonaslednik iz voza z živahnim zanimanjem opazovala naša dekleta, ki so ju z robci mahaje živahno pozdravljale. Istotako nadvojvodi in drugo častno spremstvo. — Mi pa smo tudi bili naravnost očarani od cesarskega bleska in sijaja, ki je šel mimo nas, kakoršnega še nismo videli, pa si ga tudi v duhu ne predstavljali. Srečno so bile razpostavljene naše ženske, da so to lepoto, kakršne ni nikjer drugod videti, tako dobro videle.

Žal pa, da se z moškimi narodnimi nošami nismo mogli tako obnesti. Imeli smo komaj deset moških v narodni obleki: par fantov iz Selc in iz Gorij. Če smemo po tem sklepati, je moška narodna noša med nami že skoro docela izginila. Če je kakega starega ostanka škoda, da se izgubi, je tega! Žal, da smo v tem oziru Slovenci že preveč civilizirani. Tirolcev je bilo v narodnih nošah na tisoče. Tudi drugih narodnih noš — kakor ženskih tako

moških — smo videli na tisoče. Izmed vseh narodnih noš, kar smo jih tukaj videli, je pa naša brez dvoma najlepša.

Žal, da se zaradi deževja niso mogle že prejšnje dni v narodni noši pokazati na cesti, marveč so jo hranile le za nadeljo. Ko so po procesiji hodile same ali v gručah po mestu, so imele veliko gledalcev, in vprašal je vsak, kdor še ni vedel, odkod da so. Na svoja ušesa sem zopet ob tem slišal reči: "Slovenci so inteligen ten narod."

Pot na Dunaj tudi za naše ljudi ni bila brez žrtev — ne mislim toliko na denarne žrtve, ki razmeroma niso bile velike, saj tako poceni se težko kdaj pride na Dunaj in živi na Dunaju kakor sedaj — a naši ljudje tudi znajo nekaj žrtvovati za dobro stvar. Težave hitro pozabijo. Splošno so bili zadovoljni in dobre volje. Viharen "Živio" je zaoril po dunajskem južnem kolodvoru iz našega vlaka, preden se je imel začeti pomikati, in veselo pevaje so jo odrinili proti domu.

Tako misli pošten slovenski katoliški delavec.

Dragi slovenski katoliški delavci in čitatelji tega lista! Oprostite, ako se drznem tudi jaz spregovoriti o tej veliki slavnosti, ki se je vršila na Dunaju meseca septembra. K temu me je pripravil članek v nekem socijalistiškem listu, ki grdo napada ta shod.

Mislil sem si, kaj neki bode naše rdeče bratce ta shod? Ako vera v resnici tako peša, ako ima katoličanstvo res že tako spodkopana tla, kakor ta list v enomer trdi, kaj se potem tolikanj boje strogo verske katoliške prireditve, kakoršna je ravno bil evharistiški shod na Dunaju. Da, vemo zakaj se hudujejo nad tem shodom! Zato, ker dobro vedo, da se bo po tej velikanski slavnosti vžgalo na tisoče mrzlih src! Bode jih, ker vedo, da se bo na tem shodu na tisoče in tisoče mlačnih src ogrelo v ljubezni da svojega Gospoda in Kralja, ki bojo vneti s tem ognjem s združenimi močni šli v boj za svoje dušne pastirje, v boj nasproti svobodomiseljstvu in franasprotnosti. Bode jih, ker vedo, da se bo ob tej priliki poglobila verska miselj v Avstriji. Bode jih, ker vedo, da se bodo ob tej priliki nasrkali tisoči novih svežih moči za nadaljni boj zoper brezverstvo.

Da, dragi čitatelji, dokler se bomo zbírali okrog tabernakeljna okrog evharistiškega Jezusa, dokler bomo pili iz studenca, ki izvira iz najsvetejšega Srca, ne bo nas zmaga la peklena moč. "Ako si ti, o Bog, z menoj, ka je zoper mene!" "Kdor je moje meso in pije moje kri, ima večno življenje."

Pa pravijo, da je katoliška vera suženjstvo? Ali je res to? Ali smo res sužnji sv. cerkve? kakor nas nazivljajo nasprotniki. Dragi kristjan, ali se ti res zdi, da si suženj, ako služiš Bogu v svojem kratkem življenju zato, da si pridobiš večno srečo po smrti? Dragi prijatelj, ali ne greš rad delat, ako pričakuješ dobre plače? Kaj pa sploh naši nasprotniki pričakujejo kot plačo za svoje delo, katerega tako vneto opravljajo? Nič, kajti sami trdijo, da je s smrtjo vsega konec. Ali verješ, dragi bralec, da bojo dobri ostali brez plačila in hudobni brez kazn? Jaz ne verjem tega, ker vem, da to ni mogoče!

Ako toraj služimo v življenju Bogu, spolnujemo njegove zapovedi, ali ne delamo tega samo radi tega, da sebe osrečimo in sicer ne samo za večnost, ampak tudi za ta svet? Kdo je srečnejši ali oni, ki ne krade,

ki ne ubija, ki spoštuje svoje stariše in svoje predstojnike, ki je pravičen do vsakega, ki je zadovoljen z mamlim, ki je potrpežljiv v težavah, ker zaupa na Božjo previdnost? ali pa pa kak tat, kak ubijalec, kak pretepuh, kak pijanec, kak prekucuh, i. t. d.?

Saj ni treba drugih poslušati! Prašaj samo vsak sam svoj razum, pa boš videl, kaj in kje je pravo!

Pa naj bo zadosti!

Mi vsi, ki še katoliško mislimo in čutimo, pa prosimo Boga, da bi ta kongres prinesel obilnega sadu za našo stiskano domovino, da bi se vnel po vseh župnijah in deželah

nov ogenj in novo navdušenje za sveto vero in pa tudi nova ljubezen do Jezusa v zakramentu presv. Rešenjega Telesa.

(Opazka urednikova: Ta članek smo dobili prepozno za zadnjo številko. Jako obžalujemo, da ga nismo mogli že zadnjic priobčiti. Pisatelj naj nam oprost. Prosimo pisatelja naj nam sporoči tudi svoje ime. Kakor kaže pisava, pisala je ta članek žuljeva roka slovenskega rudarja, narokovalo ga je pa pošteno in pristno slovensko srce. Zato bi jako radi vedeli ime. Pismo je bilo oddano na pošti, kjer še nimamo nobenega naročnika, vendar pa pisatelj pravi, da redno naš list prebira. Zato prosimo še enkrat, da nam sporoči naslov in pa da nam še večkrat kak članek spiše.—Urednik.)

Pred Tabernakelnom.

10. Obljuba.

Blagoslovil bom hiše, v katerih se časti podoba mojega Srca.

Vsem bralcem "Ave Marije" je poznana lepa šega v Slovencih, da radi častijo svete podobe ter z istimi zaljšajo stene svojih domovanj. Hvalevredna in koristna je ta nabožna navada; hvalevredna zato, ker s tem ljudje dejanski pokažejo svojo vero v občestvo svetnikov, koristna, ker so te podobe kakor živa knjiga, ki nas uči bogoljubno živeti, da nasledujoč čednosti svetnikov dospemo tja, kjer je Bog svojih izvoljenih neizmerno plačilo. Z gotovostjo pa smemo tudi pričakovati, da se svetniki v nebesih nas tembolj spominjajo v svojih priprošnjah, čimbolj jih tukaj očitno častimo in se priporočamo njihovim priprošnjam.

Kar pa velja o podobah svetnikov, velja v neprimerno večji meri o podobah, ki nam predstavljajo Boga — človeka v raznih odnošajih njegovega človekoljubnega življenja, zlasti pa še o podobi Njegovega pre-

svetega Srca, katero je začetek vse svetosti.

Zveličar želi, da bi bila v vsakem domovanju podoba nasvetejšega Srca, ki bi ljudem oznanjala, kako jih je to Srce ljubilo, da se je popolnoma povžilo v veliki daritvi na križu, katero pa se dan za dnem skrivnostno ponavlja na oltarjih katoliške cerkve.—Bivališčem okrašenim s to podobo obljubuje svoje posebno varstvo, svoj poseben blagoslov. V stari zavezi je bila skrinja zaveze nekaj časa shranjena v hiši Obedodomovi. In sveto pismo nam poroča, da je Bog blagoslovil zavoljo skrinje zaveze Obedodoma, njegovo družino in njegovo imetje.

Kar je bila skrinja zaveze za Obedodoma in njegovo hišo, to in še več bode v novi zavezi podoba najsv. Srca za krščanske družine in njihove hiše. Seveda še ni dovolj, da podoba v kakem kotu pozabljena visi. Treba še, da se pobožno časti, da se v stiskah in potrebah, če je le mogoče, skupno in zaupno moli pred njo.

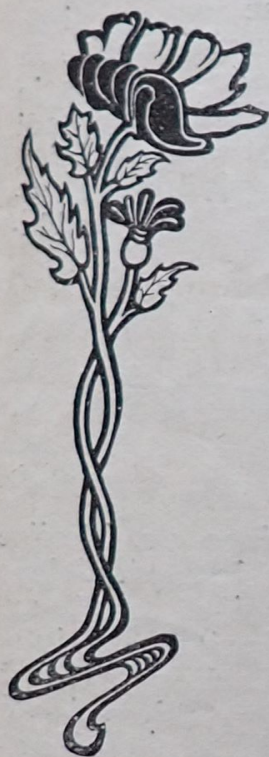
Če pa Zveličar češčenju podobe

svojega najsv. Srca po krščanskih hišah obljubuje poseben blagoslov, koliko bolj smemo pričakovati istega in večjega blagoslova za češčenje, katero skazujemo presvetemu Srcu v njegovem lastnem bivališču, v skrivnostni hišici tabernakelski. Saj tukaj ne častimo le mrtve podobe, temveč pod podobo kruha resnično pričujočega Zveličarja, njegovo živo Srce. O vsakej katoliški

cerkvi in posbej o vsakem tabernakelnu veljajo besede Boga samega: "Izvolil in posvetil sem to mesto.... Kdor bo na tem mestu prosil milosti, njegova molitev bode uslišana."

Koga ne bo vspodbujala obljuba Jezusova, z gorečo pobožnostjo častiti podobo, še bolj pa Njegovo pravo in živo Srce, ko nam vendar to češčenje daje gotovo poročstvo večnega izvoljenja.

M. G.

SV. RAFAEL, PROSI ZA NAS!
(Slika iz parnika Cesar Franc Jožef I.)

Na delo za katoliško časopisje.

Pred par tedni je poslal škof v Vicenci, Mons. Ferdinand Rodolfi, prelepo pismo uredništvu lišta "Berico," kjer med drugim govori naslednje besede: "Dandanes živimo s časopisom v roki; dandanes tvorijo časopis duševno hrano boljšega dela

človeške družbe; on je eden izmed odločujočih činiteljev pri delovanju kulturnih narodov in je postal tako orodje pri razširjanju novih misli, da ga ni mogoče zameniti z drugim. Nekdaj se je povdarjalo: Povej mi s kom občuješ in jaz Ti

povem, kdo si. Sedaj je treba govoriti: "Povej mi, kak časopis čitaš, in jaz Ti povem, kdo si." Celo bolj izobrazene osebe pridejo do tega, da si dajo misli narokovati od svojega časopisa! Sila važno je imeti dobre liste. Zato tudi vidimo, da so po deželah, kjer cvete v resnici dobro krščansko življenje, vsi katoličani naročeni na dober časopis, ki ga čitajo vsaki dan in vsako leto vestno naročnino zanj poravnavaajo. Oni vedo, da ni mogoče živeti brez časopisa, a da tudi časopis ne more živeti brez naročnine!

To so besede, ki veljajo tudi nam! Dragi čitatelji vedite, da se volitve delajo tudi pod vplivom časopisja; da se pod vplivom časopisja delajo tudi postave; da je dandanes od vpliva časopisja v veliki meri odvisna prostost naše sv. Cerkve. Nasprotniki Cerkve to vedo; in zato so spravili v svojo oblast največje liste, ki izhajajo vsaki dan in večkrat na dan. S pomočjo teh listov delajo javno mnenje in po javnem mnenju tudi volitve in postave.

"Slab tisek je uničil krščansko družbo" je govoril papež Leon XIII; "treba je z vsem ognjem nasproti slabemu tisku po-

staviti dober tisek. Dobri spisi in dobri listi se morajo razširiti in z vso vnetostjo je treba laž zavračali in resnico zagovarjati. Katoličani ne morejo nikdar delati dovolj za svoj tisek." Dan 15. oktobra 1889 je ponovil s papežem Pijem IX.: "Dolžnost katoličanov je, krepko podpirati dobro časopisje."

Na delo torej, prijatelji, posebno v teh dnevih za razširjenje dobrega časopisja, na delo za naš "Ave Maria."

Prejšnji mesec je pozval urednik francoskega lista "Democratic" prijatelje in somišljenike, naj tekom enega tedna podvojijo število naročnikov, ki je bilo 4000 in pozivu so se odzvali s takim ognjem, da so listu pridobil tekom enega tedna 5000, reci pettisoč novih plačujočih naročnikov. In sedaj ima list že 10.000 naročnikov.

Kar se je tam zgodilo, se more tudi tu pri nas. Prijatelji, somišljeniki, vrzite se z vsem ognjem in z vso požrtvovalnostjo na delo za "Ave Maria". Vaše delo bodi sedaj posvečeno najboljši stvari! Delajte, podvojite tudi Vi število plačujočih naročnikov "Ave Maria." In Bog Vas blagoslovi pri tem delu!

Cerkvene Novice iz Slovenskih Župnij.

Župnija sv. Lovrenca v Clevelandu, O., je obhajala 29. septembra 10 letnico svojega obstanka. Vsa slovesnost se je jako lepo izvršila. Požrtvovalni gospod župnik Lavrič se je jako trudil, da je slovesnost tako lepo uredil. Slavnostni govor je imel znani slovenski govornik, Rev. A. Sojar iz Chicage, Ill. Kratki podatki iz zgodovine te župnije in njenega sedanjega župnika bi bili:

Prva kolekta za cerkev je bila meseca okt. 1. 1901. Služba božja se je pričela v basementu Holy Name Church meseca dec. 1. 1901. Dne 11. maja 1902. je mil. g. škof Trobec slovesno blagoslovil vogeljni kamen. Dne 7. sept. 1902 je bila prvič sveta maša v novi cerkvi. Mes. oktobra se je pričela šola. Dne 18. sept. 1903 je mil. g. škof Stariha slovesno blagoslovil cerkev. V cerkvi je bila dvakrat sveta birma in sicer: 1. oktobra 1905, in 15. septembra 1907. Enkrat je bil sveti misijon in sicer: 1. 1905.

Prvi par v cerkvi poročen: Jos. Trček z Nežo Pintar. Pri početku fare bilo okoli 70 družin, sedaj jih je nekaj nad 300.

Rev. Jos. Lavrič je imel novo mašo dne 1. avgusta 1897 v Blagovici na Gorenjskem. Vedno je bil vnet za šolo in cerkev.

V Ameriki je ustanovil faro sv. Trojice v Indianapolis, Ind., kjer je sezidal lepo cerkev. V Cleveland je prišel dne 5. avgusta 1909. Po njegovem prizadevanju se je šola nekaj predelala. Cerkev je dobila električno luč in je vsa prenovljena in slikana. Dolga je izplačal \$5,600.00. V kratkem bodo imeli v tej cerkvi zopet birmo. — In dobri farani živijo v miru in slogi s svojim župnikom in mu bodo v kratkem času postavili novo prepotrebno župnišče.

Naša samostanska družina v Brooklynu se je pretekli mesec pomnožila za enega patra, Rev. Honorija Fraštacky, Slovaka iz Ogorske provincije. Veliko truda nas je stalo, predno smo pregovorili njegove predstojnike, da so se usmilili slovaškega naroda v Ameriki, ki tako zelo potrebuje dobrih misijonarjev, kar smo brali v članku lista "Jednota," poslovenjenega v zadnji "Ave Maria." To je prvi slovaški frančiškan v Ameriki. Upamo, da bo po njem prišlo sem še več navlušenih in delavnih misijonarjev in se z gorečnostjo lotili apostolskega dela mej tem narodom. P. Honorij je postal kaplan pri naši župniji Sv. Družine v Brooklynu. Družini v Bogu, sobratu kličemo prisrčni "Dobro došel!"

V mesecu novembru imeli bomo v naši samostanski cerkvi celi mesec vsaki večer ob osmih večerno pobožnost za duše v vicah in za naše ranjke dobrotnike. Naši naročniki, ki bi imeli koga svojih dragih ranjkih priporočiti v naše molitve, naj nam blagovole sporočiti ima.

Slovesen blagoslov zvona, kakor tudi štirideseturna pobožnost minuli mesec izvršila se je jako slovesno v naši cerkvi.

V **Gilbret, Minn.**, zidal bo naš rojak, č. g. Alojzij Pirnat novo cerkev, za kar že pridno pripravlja. Slovenski rojaki bojo svojega blagega gospoda župnika gotovo z veseljem in požrtvovalnostjo podpirali pri tem velikem delu. Bog naj da pa svoj blagoslov!

V **Hibbing, Minn.**, se je otvorila nova katoliška šola. Poslopje je stalo nad \$60,000.

V **Clevelandu, O.** hitro napreduje zidanje slovenske župnijske šole sv. Vida. Minuli mesec so že postavili ogeljni kamen. Slovesno ulaganje kamena je izvršil mil. g. škof Farley. Slavnostni govor je imel ustanovitelj župnije, Rev. F. Ks. Bajec iz St. Pavla. Letošnje leto se je za šolo priglasilo toliko otrok, da so vsi kotički stare šole prenapolnjeni. To je jako lepo znamenje za rojake v Clevelandu. Kakor hitro kak narod spozna, kakšnega pomena je za prihodnje rodove dobra katoliška šolska vzgoja, narod pokaže, da misli ne samo na danes, ampak tudi na jutri, na prihodnost. Kaj nam pomagajo lepe cerkve, kaj dragocene cerkvene oprave, ako pa nimamo katoliških šol, kjer bi se naši otroci vzgajali v katoliškem duhu, ki bojo potem te cerkve rabili, ko nas več ne bo! Publične šole so dobre za kogar so, to je za otroke brezvercev, drugovercev, judov itd. ki nimajo svojih šol. Pri njih je vse eno, kaj se veruje, kako se veruje, kako se po veri živi itd. Pri nas katolikih ni tako! Naša vera zahteva od nas najprej življenja po veri, zahteva žrtev, velikih žrtev, velikih premagovanj, velikih zatajevanj samega sebe in ako se človek vsega tega ne navadi že iz mladosti, ako se katoliškega verskega duha ne nasrka v zgodnji mladosti, zastonj bo, zgubljen bo za vero in zgubljen tudi za srečno in zadovoljno življenje! Mi nočemo, da bi se naši otroci kedaj potikali po kakih protestantskih ali metodistovskih ali kakih drugih cerkvah. Naši očetje so kri prelivali, da so nam ohranili ne protestantizem, ampak katoličanstvo! Zakaj, to so morali že vedeti, ker za prazen nič se ne prelija krvi. To hočemo storiti tudi mi!

Zatoraj slovenski stariši, vaši otroci spadajo v katoliško šolo in sicer samo v

katoliško šolo. Noben izgovor ne velja, da bi vi dali otroke v kako drugo šolo in naj je katoliška šola tudi malo dalj proč od stanovanja, ali če tudi malo centov vsaki mesec treba plačati za knjige ali za šolo, česar bi v publični šoli ne bilo treba.

V **Krain Town, Minn.**, slovenska farmarska naselbina dobro napreduje, kakor se nam sporoča. Tudi za njih duhovne potrebe je dobro preskrbljeno, kajti zavzel se je za nje Rev. Ignacij Tomazin.

V **Chisholmu, Minn.**, se versko življenje lepo razvija pod spretnim vodstvom č. g. Schiffeja. 18. avgusta so imeli prvo sv. obhajlio, h kateremu je pristopilo precejšnje število otrok. Cerkveni pevski zbor tudi dobro napreduje. Tudi sprejemi sv. zakramentov se množe!

Rev. A. Blaznik, župnik iz Haverstraw, N. Y., se je minuli mesec povrnil iz stare domovine nazaj v Ameriko. Kako zelo je priljubljen ta blagi gospod mej svojimi župljani in po celem mestu Haverstraw, pokazal je velikanski sprejem, katerega so mu meščani priredili in sicer ne samo njegovi župljani, temveč tudi vsi meščani sploh, angleži in celo nekatoličanje. Celo mesto je bilo na nogah. Na kolodvoru čakala ga je velika množica ljudstva, veliko raznih društev s zastavami. Najprej so ga pozdravile belo oblečene deklice, ki so mu izročile krasen šopek v dar! Po celem mestu, koder se je sprevod pomikal, bilo je ob obeh straneh polno ljudstva, ki so navdušeno pozdravljali blagega gospoda. Našemu dragemu prijatelju kličemo tudi mi "iskreno dobro došli nazaj v naši sredi!"

Mil. g. škof Koudelka se je vesel in pokrepčan in zdrav vrnil iz Evrope, kjer je bil na Evharistiškem shodu na Dunaju. Bil je večkrat sprejet v posebno avdienco pri svetem Očetu, ki so ga jako ljubeznjivo sprejeli. To je v resnici pravi apostoljski škof! Ko je šel tja in ko se je vračal, obakrat je na parniku celo pot vršil misijonsko delo. Maševal, spovedoval, in pridigal je v raznih jezikih. Nazaj grede je bilo na parniku nad 200 spovedi in sv. obhajil. Vnedeljo je pridigal trikrat v poljskem, nemškem in angleškem jeziku. Našemu ljubljenu prijatelju, blagemu g. škofu Koudelki kličemo naš iskreni in ponižni "Dobro došel nazaj v naši sredi! Bog plagoslovi Vaš povratek!"

V škofijsko bogoslovje v Sv. Bernarda v Rochestru, N. Y., je bil sprejel slovenec Anton Bombač iz Loraina O. Spodnjo gimnazijo je izvršil v škofovih zavodih v Št. Vidu nad Ljubljano, višjo gimnazijo pa v Colegeville, Ind., pri OO. Najsvetejše Krvi.

To le slovesno pribijemo!

"Ne klerikalizma sem! Ne fanatizma kranjskega sem!" Tako so klicali skoro vsi slovenski ameriški listi naprej in naprej zadnja leta! Ako je kdo le malo opozarjal slovensko javnost na početje liberalizma, verskega odpadništva in socializma mej našim slovenskim narodom tukaj v Ameriki, takoj so se obupno zvijali nekateri uredniki, zavijali pobožno svoje oči proti nebu in apelirali na edinost, na slogo, na bratsvo in ne vem na kaj še vse! "Mir imamo sedaj! Kako lepo živimo v slogi! Oh, srečnih naš ameriških Slovencev! Doma se pa tako batomorsko koljejo! Oh, zakaj se ne pridejo k nam v Ameriko učiti lepe bratske edinosti in sloge!" tako so javkali! In res premotiti so se jim dali celo možje, ki bi morali že po svojem stanu malo globlje videti vse stvari, kakor jih pa vidi kak napolizobražen urednik kakega socialistskega lista! Ko je hotel Ljubljanski škof priti sem obiskati svoje ovce, kar bi bilo samo njegova dolžnost, se še spominjate, kako so kričali, kakor ko bi jik kdo s svedrom drl!

Mi smo opazovali vse to tiho in mirno svarili rojake pred takim puhlijm mirom. Da, sovražnik naroda hoče imeti mir, da tako lažje in nemoteno razširja svoje pogubonosne zmote! Ogibali smo se vsega, kar bi le količkanj vzbudilo sumnjo, da res morda hočemo sem "importirati" kranjskega klerikalnega "lintverna," pred katerim imajo naši puhloglavčki grozen strah!

In kaj imate sedaj? Importirali so si socialistskega apostola iz Ljubljane, znanega socialista Kristana, da pomaga tukajšnjemu socializmu mej slovenskim delavstvom na noge!

Kaj je bilo tega reba? Če res nočete sem klerikalizma, mislite reči, kranjske javne odločnosti glede na versko prepričanje, ker "klerikalizem" je tudi na Kranjskem že davno zaspal, če Vam je res za mir in edinost mej slovenskim narodom v Ameriki, zakaj kazite mir! Zakaj nas izzivate? Mislite, da bomo mi molčali in mirovali? Mislite li, da pri nas ni toliko ljubezni do naroda, da bi Vam pustili nemoteno zapelevati narod v krut in neusmiljen socializem? Mislite li, da bomo kaj dali na Vaše kričanje, ko boste kričali po edinosti in slogi sedanje za Vas zlate dobe puhljega miru mej nami?

Dobro, če hočete tako, bomo pa drugače nastopili! Vi izzivate, vi hočete imeti prepir, Vi grešite nesramno na našo potrpežljivost.

Rojaki, Vas pa opozorimo na to dejstvo: importirali so sem moža, da se je prepir mej nas v obliki socializma, kateremu vsak pameten človek že hrbet obrača. Socializem je od cerkve obsojen nauk, tako da noben, ki se priznava k socializmu, ne more biti katoličan, oziroma noben katoličen se ne more priznavati k socializmu, ako hoče ostati katoličan. Ako bo prišlo do boja zoper ostutno "švigašvaga" katoliško zapanost in cincanje na dve strani, ako se bo začel tudi mej Slovenci boj zoper brezverstvo in se bo začelo delovati z vso silo za ojučenje katoliškega in sicer odločno katoliškega prepričanja in življenja, ako se bo vzelo v roke metlo in začelo pometati, in boste brali po brezverskih listih, da kdo kazi mir, tedaj vedite, kdo je bil ki ga je skazil! Ne na naši strani je tisti, ampak na nasprotni ga iščite!

✠ Rev. Jos. Tscholl.

"Ali je bil Vaš ali je bil naš," bi lahko vprašali s pesnikom, ko stojimo zopet ob odprtem grobu duhovnika, ki je veliko storil in se veliko žrtvoval za napredek naših rojakov v Ameriki, namreč ob grobu Rev. J. Tscholla. Bil je po rodu Nemec, vendar gorečnost za zveličanje duš, ga je prignala do tega, da se je lotil slovenščine in se je tudi precej dobro naučil. Bil je dolgo let župnik v Chisholmu, Minn., kjer je veliko storil tudi za Slovence, kjer si je pridobil veliko src, ki ga nikdar ne bojo pozabila. Lani se je preselil v gorato Washington državo, kjer je mislil, da si bo svoje zdravje okrepčal, bil je namreč, na pljučih bolan. Toda smrt ga je tudi tam našla!

Naš list je temu blagemu gospodu veliko hvaležnost dolžan. Bil je eden izmed prvih slovenskih duhovnikov, ki so se priglasili za pristop k družbi sv. Rafaela in naročili naš list. Pa ne samo naročil se je na list, krepko nam je pomagal, da se je "Ave Maria" precej razširil po Chisholmu. Poslal nam je krasno priznanilno pismo in poslal tudi veliko naslovov in nas prosil, da smo poslali list na ogled tem faranom,

o katerih je mislil, da bi se morda aročili. Precej od teh se je res priglasilo. Večkraj nam je poslal tudi kaka sporočila o verskem gibanju po svoji župniji in o raznih prireditvah v cerkvi. Njegova pisma imamo pred seboj! V resnici iz vseh vidimo njegovo plemenito in navdušeno srce. Škoda, da nam ni bila prilika dana, da bi tega gospoda tudi osebno bili poznali. Naš zastopnik nam piše o njem nekako tako-le:

"Žalostna vest o smrti našega bivšega gospoda župnika Tscholla je vse katoličane v Chisholmu jako pretresla. Tega gospoda smo vsi poznali kot vzor gorečega delavnega in ljubeznjivega katoliškega duhovnika. Vse narodnosti, Poljake, Slovence, Slovake, Nemce, Angleže, vse je imel enako rad, za vse je storil, kar je le mogel. Naša župnija je pod njegovim vodstvom lepo napredovala. Koncem leta 1907 imeli smo še \$10,550.00 dolga. L. 1910 pa samo še \$5.300.00. Blagi naš bivši župnik naj v miru počiva in Bog mu naj povrne, kar je storil za nas! — (Ivan Vesel.)" Prav toplo ga vsem priporočamo v molitev.

R. I. P.

Umrl je v Chicago obče znani Frank Medoš, bivši predsednik J. K. J., naš družbenik in podpornik. Mi tega blagega rojaka prav toplo priporočamo v molitev vsem našim naročnikom in vsem družbenikom družbe sv. Rafaela. On je bil prvi predsednik, ki je ob ustanovitvi družbe sv. Rafaela našo družbo prav toplo priporočal vsem podrejenim društvom in na njegov poziv se je več društev tudi priglasilo. Tudi gmotno je prispel nam na pomoč in bil vsikdar naklonjem našim stremljenjem. Ni hotel biti sicer veliko imenovan, Bog je pa videl to in mu naj sedaj v večnosti obilno povrne! Naj v miru počiva!

Upravništvo uljudno prosi, da bi tisti, kateri še niso poravnali naročnine, to storili prej ko mogoče in tako pripomogli, da se bode naš list okrepil. Mi ne delamo za biznis in nimamo s tem nobenega dobička, ampak samo zavest, da delamo za dobro stvar v ohranitev najdražjih svetinj slovenskega naroda — svete vere. Tiskarna in papir nas zelo mnogo stane in nam ne preostaja toliko, da bi lahko posebej pismeno opozarjali, naj store nekateri svojo dožnost. Vemo, da martikateri misli poslati naročnino in vendar odlašajo, češ, saj je še čas. Kdor hitro da, dvakrat da. S tem, da naš list podpirate, pripomagate kot sotrudniki pri našem težavnem misijonkem delu in Marija, katere ime nosi naš list, bode tudi Vam sprosil pomoč pri težavah trudapolnega dela in boljšo bodočnost.

Upravništvo si bode prizadevalo vseltarnsko ustreči svojim naročnikom bodisi pri naročevanju časnikov in pripovednih ter nabožnih knjig iz stare domovine. Blagovolite nam sporočiti, ako redno list prejimate in vsako spremembo naslova, s tem nam prihranite mnogo sitnosti z pošto.

Upravništvo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. K. — Jako se motite, ako mislite, da sem jaz spisal dotični članek, katerega je prinesel ljubljanski Slovenec. Sicer mi je vse jedno, ako bi se mi tudi podtikal, saj v marsičem se vjemam s pisateljem, vendar pa moram resnici na ljubo zatrditi, da članka jaz nisem pisal, niti ga poslal in da ne vem gotovo, kdo ga je pisal. Jaz sem bral ta članek še le, ko sem bral opazke po ameriških slovenskih listih.

Sicer pa, ko bi ga bil jaz pisal, mislite, da bi se kaj bal priznati to? Kar spišem, se nikdar ne bom bal priznati, ker ne pišem tja v en dan.

Jako se pa motite, ako mislite, da so že vsi ameriški Slovenci ali "v taboru socialistov, ali pa strogi narodnjaki," namerič mislite strogi liberalci. Ko bi hoteli priobčevati krasna pisma, v katerih nas rojaki bodre h krepkemu odporu zoper importiranje liebralizma in socializma, bi se tudi vi začudili, da imamo še toliko in tako odločno katoliških mož mej nami. Kar nam manjka, je, mi potrebujemo navdušenega moža voditelja, ki bi bil od narave in Boga obdarjen z zmožnostmi, da bi nas voidl, da bi zbral poden prapor vse, ki še čutijo po "slovensko" t. j. katoliško narodno. Sicer pa, ako nas ni Bog popolnoma še zapustil, se bo tudi še to zgodilo, kar Bog daj! Vedite pa, kolikor hitreje in strastneje Vi razširjate mej

Za Avstrijo list izhaja v Ljubljani in odgovoren urednik: Fran Rus v Ljubljani v Pisarni Dr. Sv. Rafaela, 34 Dunajska cesta.

narod puhli liberalizem in divji socializem toliko hitreje pride odpor! Sicer pa zdravi!
O. Kazimir.

Fr. Ben. in Fr. Ang. v Ljubljani: Vajne spise smo z veseljem sprejeli in Vam kličemo: tako je prav! Članki bojo priobčeni o prilikah, za katere so spisani. Pred vsem pa prosimo beletristike! "In parabolis locutus est..." pravi sv. pismo o Jezusu. Jezus je gotovo vedel, katere oblika poučevanja je najbolj prava. Pozdravljena! —

J. S. V. C. — "O, ko bi bil ali mrzel ali vroč, ker si pa mlačen, te bom pa izpljunil iz svojih ust," te svetopisemske besede so nam prišle na misel, ko smo brali Vaše pismo! Tako! Vi hočete slogo, namerič kupljeno za to ceno, da bi mi, katere nazivate "katoliške," na ljubo malo propalicam in brezvercom putsili mirno sramotiti verò, mirno pehati narod v nesrečo, ga pehati v pijančevanje, posirovelest? Za puhelj mir ste!? Mi pa ne, in sicer odločno ne! Nam se studi tisto zaspansko polovičarstvo, tista breznačajna "šviga-švaga" politika, katero opazujemo tudi mej našimi "katoliškimi!" Kdor je socialist, kaj bi to skrival! Pokaže se naj inmej socialiste naj gre! Enako kdor je veren mož, kaj bi se bal par puhoglavčkov in njim na ljubo zatajil svoje prepričanje in se mešal mej nasprotnike svojega prepričanja! Vsak ptič v svoje gnezdo! Enako se nam studi, ko vidimo, kako se po nekaterih krajih zagrizeni socialisti in verski odpadniki mešajo mej katoliške može, se privešajo društvom z lepimi svetniškimi imeni, pod okriljem kat. jednot! Kdor ima le kolikanj možatosti, se mu mora to studiti v dno duše in za take hinavske duše nimamo drugega, kakor samo znani "pfui!" V politiki velja, republikanec z republikanci, demokrat z demokrati; v narodnostnem oziru pravimo. Nemeč z Nemcem, Slovenec s Slovencem... kaj naj samo pri verskem prepričanju velja godla!? Vsi na en qup!? Kako ste nedosledni! Sicer pa ne redosledni ste, ampak židovsko podli: volčjo dlako in kremplje pokriti z ovčjo obleko, pa se bojo že nevedno ovce dale vjeti in raztrgati! Če je to značajno in možato, pa prepustimo, da presodite sami! Če ste socialist, kar bodite, samo drugim vaše godle ne usiljujte! Si vis pacem, para bellum! Brez odločnega boja ne bo nikdar miru mej dobrim in slabim! Sicer se Vas pa Bog usmili, ker ste zelo zaslepljeni!

Urednik.